

אברהם נימן

בית הנכבא הלואי בקרקא קנה שלש
תמונות איית של אברהם נימן. (מעתונכי).

לנו בדמונה של המבצע הרחוק בלעדני...
הוא נוטל, למשל, קרןזוית בססטא שבצפת
ומציירה כפרקירזמן שינים: עם הנך החמה.
בהאדיל עליה תכלה-הרקיע, בצהריריום עת
ישרו עליה להטירהחמה, הוא מצויר את
הים בדכרינחשוליו ואת הים השוקם על גליו
הכבושים. עננה קלה וחולפת עשויה לשנות
את כל הרמות. אף האבן הרומסה בעיניו אינה
חשובה כסת. צבעי-צבעם עוברים עליה
ולוקקום את זויה ונשימתם נחה עליה והאב
חיה, לאמור: תנועה. חיי נימן נתונים
ועומדים במלכות-האור, רוא חוזה, הוא
נאמן למבצע כדי משזעת-סנורים המשוועברת.
לקויר-קוספוזיציה, כל קרןזוית שבצוירו
האיים — ססטא במבריה דכנת, רחוב:
בעכו, ירושלים, חורבת רי יהודה החסיר,
כפיהים, הים ונחשוליו—בכל מפרכם רמטי
חיים והכל גוצר בנישקה.

אין זו אמנות אשר תשיל את מרותה
עליכם תוך כדי הצבתם הראשונה, ארץ
ישראל — משמשו בה סאת ירים של
צרכים, ציורים, בעלי ראיוע ומסרו מחסר
נותו עד כדי בנליות, נימן — מרהיב עד
שלא להיות מקורי ושלא לעורה אפקט.
מסירתו — מסירה ברוחה, משטנית, כנה,
הוא מעמק במוטיב שנתים יסיב, מצוירו,
לפרקים במשך שעתים, בסיו יר אחת,
האצבעות לוחטות, והתמונה לוחטת.

קורת רוח היא לראות בנימן, בן 54
שנה, לאחר ש-זר מאי כשהוא מחודש,
סנועד, וגם אנכ שיחה אין הוא מדבר על
הארץ אלא מסארה בהיםנונים, הוא
מספר על טוליו לארכה ולרחבה של
ארץ ישראל, והוא משוטט, מיון בסכהולו,
עלי כירה, סכחולו מרדף אחרי הגלים והעננים,
ואחרי האדמה החסורה אשר מזנה —
כמסטאו של נימן — להטו ברושים אל
עלי — "הנני כבן ניד שנה ויום יום הנני
חזר ומצויר, לאסר: שכתתו כנר את
צואתי, קרי: תמונתי, אשאף עוד ליום,
אשר בו אצייר את הטובה שבתמונתי —
מתקרבת שעת הפרידה, ואני מסכה
עוד לנגוע בשאלה, אם ישנה אמנות עברית
עברית מקורית, נימן מספר לי על רשמיו
בכפר נחם: על שרדיו ביי"ב מלפני
אלפים שנה, על פתוחי הארכיזקטים העכר
רים הקדמונים, על התסריב והסנורות
והשופרות ואשכלי הענבים החקוקים באבן...
כן, למנס ודאי היתה אמנות עברית, אבל
אחרי כן, כלכת העם גולה, מי יודע?

אני מספר לנימן את העברת הכלתי
ידועה לרבים, כי המלכה איזבלה גורח בסארד
גודה לבלי לתלת בכנפיותיים תמונות של
ציירי האגודה הירודית, נימן קפץ ממקומו:
האמנם היתה כזאת, החיו אמנם יהודים
בסארד? חכה נא, חכה נא, הן באסת, פלא
הוא שהאמנים הקדמונים, שאמנם נופלים
בערכם מרברנדט ומויסקה, לא חתמו את
שמותיהם על ציוריהם, ודאי יהודים היו,
וכדברו אורו פניו בפני חוזה, כאילו
אסת קרומה נתנרתה פתאום לני, כאילו חש
פתאום על ירו את נשמה האמנים הקדמוני
נים שהוכרחו לכנות על שםם בחשאון.

בנאון יובילני נימן אל תמונתי: חושי
מבריה, רחוב בצפה, ים עכה וסתחת לתסנית
חרות פולנית: סדות הנכבא הלואי של פולין.
ובארץ — מספרים — הן גם, בצלאל-
היחיד עוסר להסגר, בגלל אלף פונטים
עלובים, אכן, נהוץ להיות ענקי-כוח כדי
לעבד.

מבעד לחלוני נשקף עולם משליני.
כחול, צהור, שמים וארץ סמיזים כפנייים.
אולם הם רונעים, אילני-סחמים מורקרים
כלפי מרום כסלי-ניסים מקציאים, הריה-גבוניטי
רוכץ בהנחה כססל מצרי, מרנע, וקופנה,
הנף הזה ודאי ידוע לכם, הלא
אברהם נימן נתן לו שארית-נצה בתמונתיו.
כאן עברו עליו ייה שנות-חיים כתושב
ואורה, כאן יצאו לו מוניטין, היה נבם
אצל אכריה-היר ואכרותיהם ונתחבב על
דלת-העם, וקופנה תטע בידאי פעם,
טרח-שיר-הודתה לציירה, שדרות עיש נימן,
וזות-נאה-היב, עמו-יפרוה, כרובים לבנים,
יהליקו על פני השדרות וצחוקם העסיסי
יורדר בחוך הקפאון, והחמה תנקד להם
ותשהסך בזהבה על רכרכית השלג, בשד-
רות-נימן, בבקשה שלא להשתבשו: הבונה
הוא לנימן הצייר.

הוא כנר בן חמשים וארבע שנים,
הוא היסן ונכה-קומה, כאלון ביער-ערה,
כתפני, נועי, שניא-כנה, מילדי-השדה, יח
שנים עברו עליו בין מלעי הסקום המעורטי
לים והשקטים, שהשלגים משרים עליהם
דרכות מרנעת, הוא סבל כלכנונית-שלגים,
רהץ בזה-י-ששש, הייאמן מרהיבים.

חלו בו תמורות משנת פנישתנו
האחרונה, לפני 8 שנים, הוא נטלטל על סני
מחצית כדור הארץ, ובאשר גם אני עברתי
קילומטרים לאין ספורת — הרי נבין איש
לרעהו בשפת-רמזים, העולם מוטוט כאותה
הבריכה, הנני סהלכים בו כלקראת הדיני.
אברהם נימן נתפס קצת לרבר-עברה,
הוא עובר על לא תננוכי, כי בכל אשר
יבוא יגוב קצת מננוי הקביה, יקרצף
בצפרני-אצבעותיו מעט ים, קצת הרים,
קורטוב שמש, יקרצף כדי להעלותו על כדו,
סתם: למוכרת.

עתה יובילני נימן לתערוכה, באילם
האמנות הסמוכדי והרשמי בקרקא, כאן שתי
תערוכות: משלו ושל ויצילקובסקי, סורודכו.
כין, בקרקא — סירינצי דפולין—נסר
תחה תערוכתו האייית של נימן, ססתכרא,
שנוצרים כאו לבקר בה, ראו כן הסהו,
ואולי צדק מי שאמר שתמונותיו האיות
עושות תעמולה לטובת-ארצנו יותר מאשר
כל חוברות-התעמולה.

בשיחה רטומה מוסר נימן סחיותי,
מעברו הנפשי: כיצד הסך לנו של צייר-
השלג הוקיסנאי לאהבה את הנף האיי.
נו, כן, הוא כנר יהודי, שפת השיחה
— עברית, אולם אין דכתוב מדבר בכונות
לאומיות, האמנות היא סהני מלי-עלותא
שאינה זקיקה לתארו-אנכי, עיקר העיקרים:
הגון, אנשו הכלכלה שבנו עוסדים וסינים:
איי—אוצרות-טבע לה, האשלג של יסיה-סלח,
כוח-זרמתו של הירדן, אשדות-מים, קרקע
הנאה לתפוזי-זהב ולענב; אולם עוד
איצר אחד מצוי בה, הוא-היא יפעת-
הארץ והרדה, נימן — שפת ציירים לנו:
סערכת נונים, אין רך ארץ—אומר נימן
— אשר כה תהא מערכת-הגונים כה עשירה
כמו בארץ-ישראל, שנתים יסיב ישב נימן
באיי וספל ביחור בסרובלימה של רצבעים,
נימן הוא איספרסוניסס בריא למי הנוסח
הישן, לירייה אין פירושו של הציור בסעלה
ראשונה אלא—יכולת, שלישה, התאמנות,
נאמנות, אין הוא רוצה להסתיע בהויה, די